

Ecologische bermbeheerzones versie 1

	Zone 1: rust en recreatie		Zone 3: voedsel	Zone 4: meer bloemen en kruiden	Zone 5: schuilen en overwinteren	Zone 6: bijzonder biodivers
Omschrijving	Grasland dat in dienst staat van de weg, weggebruiker en recreatie, met als bedoeling het creëren van een functionele picknickplek of rust- en recreatieplek in het areaal langs de provinciale wegen.	Grasland dat in dienst staat van de weg en de weggebruiker met als bedoeling het vrijhouden van het zicht en overzicht voor de weggebruiker en opstelstrook langs de provinciale wegen.	Grasland dat dienst doet als voedselgebied voor insecten en gericht is op een toename van biodiversiteit.	Grasland met een beheer gericht op het toenemen van bloemen en kruiden in de berm.	Licht verruigd schuilgebied dat continu aanwezig is in de berm.	Grasland met een beheer gericht op het toenemen van bloemen en kruiden in de berm.
Beheer	Het in stand houden van een goede grasmat waar gerust en gerecreëerd kan worden. Hierbij moet gestreefd worden naar een balans tussen overlast van de werkgang en verschraling.	Het in stand houden van een goede draagkrachtige ondergrond waar voertuigen op kunnen staan en het ontwikkelen van biodiversiteit van flora en fauna. Hierbij moet gestreefd worden naar een balans tussen overlast van de werkgang en verschraling en het ontwikkelen van meer biodiversiteit.	<i>Overgangsbeheer:</i> Het ontwikkelen van grassenmix en de dominante fase naar grassen en kruidenmix. Het maaien bij deze vorm van beheer is erop gericht om de dominante grassen en of ruigte het moeilijk te maken, door deze te maaien vóór de bloei. Hierdoor krijgen andere soorten meer kans om zich te ontwikkelen. <i>Instandhoudingsbeheer:</i> Het in stand houden van grassen en kruidenmix, bloemrijk grasland en het verder ontwikkelen naar schraal grasland. Het beheer voorkomt het ontstaan van ruigtesoorten door afname van de voedselrijkdom van de bodem. De manier en het moment van maaien dienen bij beide vormen van beheer een bijdrage te leveren aan het toenemen van de soortenrijkdom van flora en fauna inclusief de zorg voor het bodemleven.	Het in stand houden van grasland en het verder ontwikkelen naar bloemrijk grasland. Het beheer draagt bij aan het toenemen van soortenrijkdom van flora en fauna en dient als schuilplaats en overwintergebied voor insecten en kleine dieren. De manier en het moment van maaien dient hier een bijdrage aan te leveren inclusief de zorg voor het bodemleven.	Het in stand houden van grasland. Het beheer voorkomt het ontstaan van verhouten van de begroeiing en het ontstaan van struweel of bos. Het beheer draagt bij aan het toenemen van soortenrijkdom van flora en fauna en dient als schuilplaats en overwintergebied voor insecten en kleine dieren. De manier en het moment van maaien dient hier een bijdrage aan te leveren inclusief de zorg voor het bodemleven.	Het in stand houden of verder ontwikkelen van schraal grasland. Het beheer voorkomt het ontstaan van ruigte soorten en stimuleert het toenemen van bloemen en soortenrijkdom van flora en fauna. Maaisel uit deze gebieden dient als bron voor het uitbreiden van schraal grasland binnen het areaal dmv hooitransplantatie.
Ecologische functie	Beperkt en ondergeschikt aan de functie als recreatie en rustplek.	Beperkt en ondergeschikt aan de functie als zichthoek of opstelstrook maar blijft wel een aanvulling in de wegbermbiotop.	Het in stand houden van voedselgebied voor insecten.	Het in stand houden van insecten die poppen aan de grastengels bevestigen en waaraan de poppen overwinteren (vooral dagvlinders).	Schuil- en overwintergebied voor insecten en kleine fauna en dient derhalve dus ook als voortplantingsgebied.	Schuil- en overwintergebied voor insecten en kleine fauna en dient derhalve dus ook als voortplantingsgebied.
Maaiperiode	Afhankelijk van de functionaliteit.	Afhankelijk van de veiligheid, zicht en functionaliteit van de opstelstrook. Hiervoor wordt een maximale hoogte aangehouden van 50 cm. Ondanks de korte vegetatie streven naar een bloemrijke vegetatie en behoud van insecten door toepassen van aangepast materieel zoals bv een ecokop bij een maaizuiger.	<i>Overgangsbeheer:</i> Periode van maaien voorkomt dat grassen of ruigtesoorten zichzelf kunnen vermenigvuldigen zodat er ruimte ontstaat voor andere planten om zich te ontwikkelen en te vermenigvuldigen. Eerste maaibeurt heeft een focus van voorkomen van doorzaaien van grassen of ruigtesoorten. De tweede maaibeurt heeft de focus van verschralen. <i>Instandhoudingsbeheer:</i> Periode van maaien voorziet in de mogelijkheid dat planten en kruiden zichzelf kunnen vermenigvuldigen en in stand houden en of uitbreiden. Eerste maaibeurt heeft een focus van doorzaaien en tweede maaibeurt van het verschralen.	Periode van maaien voorziet in voldoende tijd om deze functie in de herfst goed te kunnen vervullen en is voedselgebied tijdens periode waarin de rest van het areaal minder bloemrijk is. Combinatie maaien is niet toegestaan. Zeer geschikt voor zandige en voedselarme bodem. Deze oppervlaktes moeten bezien worden in het alignement van de weg waarbij het streven is om de onderbrekingen van leefgebied binnen de 200 meter te laten blijven in het buitengebied en dorpsranden. Binnen kernen dient rekening gehouden te worden met de leeffunctie en geldt waar kan doen waar niet voorkomen. Met maaien rekening houden met het uitkomen van vlinderspoppen en het voorjaarsweer.	Valt buiten de maanden waarin er bij insecten een voedsel behoefte is. Het is in de zomer voedselgebied wanneer de rest van het areaal minder bloemrijk is. Combinatie maaien is niet toegestaan. Deze oppervlaktes moeten bezien worden in het alignement van de weg waarbij het streven is om de onderbrekingen van leefgebied binnen de 200 meter te laten blijven in het buitengebied en dorpsranden. Binnen kernen dient rekening gehouden te worden met de leeffunctie en geldt waar kan doen waar niet voorkomen.	De periode van maaien voorziet in het in stand houden van deze functie. Combinatie maaien is niet toegestaan. De wijze van maaien draagt hoge zorg voor het bodemleven door het voorkomen van insporen en hoge druk op de bodem door banden.
	Moment van maaien afhankelijk van het weer van 15-3 t/m 15-10		<i>Overgangsbeheer:</i> Moment van maaien om te komen van grasland fase 1 naar 3 is begin mei (1-5/ 15-5) en begin augustus (1-8 / 15-8) bij droog weer. Moment van maaien om te komen van grasland fase 2 naar 3 is eind mei (15-5/ 30-5) en half augustus (15-8 / 31-8) bij droog weer. <i>Instandhoudingsbeheer:</i> Moment van maaien om te komen van grasland fase 3 naar 4 en eventueel 5 is na de lentebloei (15-6 / 15-7) en na de zomerbloei (15-9 / 15-10) bij droog weer.	Moment van maaien is eind zomer (15-7 / 15-8) bij droog weer.	Moment van maaien vroeg voorjaar (eind februari- eind maart) en bij droog weer.	Moment van maaien is eind zomer (15-7 / 15-8) bij droog weer.
			Na het maaien dient het maaisel minimaal 2 dagen te blijven liggen ten behoeve van het loslaten van zaden en het uitkruipen van insecten. Binnen 4 dagen moet het maaisel op balen gezet zijn. Deze balen dienen binnen 10 werkdagen na het maaien uit de berm verwijderd te zijn. Houd hierbij rekening met de functionaliteit van de maaibeurt (doorzaaien en verschralen).	Na het maaien dient het maaisel minimaal 2 dagen te blijven liggen ten behoeve van het loslaten van zaden en het uitkruipen van insecten. Binnen 4 dagen moet het maaisel op balen gezet zijn. Deze balen dienen binnen 10 werkdagen na het maaien uit de berm verwijderd te zijn. Houd hierbij rekening met de functionaliteit van de maaibeurt (doorzaaien en verschralen).	Na het maaien dient het maaisel minimaal 2 dagen te blijven liggen ten behoeve van het loslaten van zaden en het uitkruipen van insecten. Binnen 4 dagen moet het maaisel op balen gezet zijn. Deze balen dienen binnen 10 werkdagen na het maaien uit de berm verwijderd te zijn. Houd hierbij rekening met de functionaliteit van de maaibeurt (doorzaaien en verschralen).	Na het maaien dient het maaisel minimaal 2 dagen te blijven liggen ten behoeve van het loslaten van zaden en het uitkruipen van insecten. Maaisel dient binnen 5 dagen na het maaien afgevoerd te worden met licht materieel of door handwerk.
Belasting bodem en terreinomstandigheden in relatie tot maaien	Schade van sporen in de berm dient beperkt te blijven ten behoeve van het bodemleven. Maximale insporing in de berm is 3,5 cm. Ter voorkoming van insporing in relatie tot terrein- en weersomstandigheden dient opmerking* in ogenschouw genomen te worden.	Schade van sporen in de berm dient beperkt te blijven ten behoeve van het bodemleven. Maximale insporing in de berm is 3,5 cm. Ter voorkoming van insporing in relatie tot terrein- en weersomstandigheden dient opmerking* in ogenschouw genomen te worden.	Schade van sporen in de berm dient beperkt te blijven ten behoeve van het bodemleven. Maximale insporing in de berm is 3,5 cm. Ter voorkoming van insporing in relatie tot terrein- en weersomstandigheden dient opmerking* in ogenschouw genomen te worden.	Schade van sporen in de berm dient beperkt te blijven ten behoeve van het bodemleven. Maximale insporing in de berm is 3,5 cm. Ter voorkoming van insporing in relatie tot terreinomstandigheden dient opmerking* in ogenschouw genomen te worden.	Schade van sporen in de berm dient beperkt te blijven ten behoeve van het bodemleven. Maximale insporing in de berm is 3,5 cm. Ter voorkoming van insporing in relatie tot terreinomstandigheden dient opmerking* in ogenschouw genomen te worden.	Schade van sporen in de berm dient voorkomen te worden ten behoeve van het bodemleven. Maximale insporing in de berm is 3,5 cm. Ter voorkoming van insporing in relatie tot terreinomstandigheden dient opmerking* in ogenschouw genomen te worden.
Minimale maaihogte	Maaien volgens gazon beeldkwaliteit CROW 380	Minimaal 10 tot 15 cm boven maaiveld.	Minimaal 10 tot 15 cm boven maaiveld.	Minimaal 10 tot 15 cm boven maaiveld.	Minimaal 10 tot 15 cm boven maaiveld.	Minimaal 10 tot 15 cm boven maaiveld.
Maaien in combinatie met andere zone 2 t/m 5	Samen met zone 3 en 4 heeft een proces van verschralen de voorkeur en moet het maaisel worden afgevoerd.	Samen met zone 3, 4 en 5 heeft een proces van verschralen de voorkeur en moet het maaisel worden afgevoerd ook vanwege de aanvullende ecologische functie als wegbermbiotop.	In geval van combinatie met andere zones 4 en 5 moet 30% voedsel of leefgebied in stand worden gehouden.	Samen met de zones 3 en 5 dragen deze oppervlaktes bij aan de 15 á 30% continu aanwezig leef en voedsel gebied.	Samen met de zones 3 en 4 maaien dragen deze oppervlaktes bij aan de 15 á 30% continu aanwezig leef en voedsel gebied.	N.v.t.
Lengte in winter	Kort	Kort	Kort	Lang	Lang	Lang
Indicatieve maaifrequentie	6x per jaar maaien.	4x (lichtgeel) of 3x (okergeel) per jaar maaien in combinatie met andere zone maaien ruimen en in geval van het los maaien van deze zone (veiligheidsbeurt) kan volstaan worden met maai zuigen.	2x per jaar maaien in combinatie met andere zone maaien ruimen en bij ruimte gebrek kan er gekozen worden voor maai zuigen. Bij grote oppervlakte maaien, wiersen, ruimen.	1x per jaar maaien, drogen en ruimen. Bij grote oppervlakte maaien, wiersen, ruimen.	1x per 2 jaar maaien om en om even en oneven jaren. Maaien, drogen en ruimen. Bij grote oppervlakte maaien, wiersen, ruimen.	1x per jaar maaien met gebruik van klein en licht materieel. Maaien, drogen, ruimen.

*Opmerking: als de uitvoering van werkzaamheden als gevolg van weer- en/of (tijdelijke) terreinomstandigheden, structuurbederf van de grond en/of beschadiging (bijvoorbeeld door insporing) veroorzaken, dan dient de opdrachtnemer contact op te nemen met de opdrachtgever.